

men lad os se at komme ud over de nuværende abnorme Forhold. Jeg tror nemlig, at man maa indrømme Nødværtheden og Korrektheden af, hvad jeg har sagt. Jeg tror ikke, at det Lal kan omstødes, som jeg har brugt, og som er givet os som Grundlaag. Man kan sige som saa: Lad os endelig give Kjøbenhavn den og den Forøgelse, det er urimeligt, at en enkelt Valgkreds skal have 80,000 Indbyggere og en anden 37,000 Indbyggere, og jeg indrømmer, at der er noget Urimeligt deri. Men lad os da samtidig give Sylland og de øvrige Landsdele en tilsvarende Forøgelse, naturligvis saaledes, at man ikke gaar for vidt, men saaledes, at Forholdet bliver uforandret, som det var ved den oprindelige Valgkredsfordeling. Det tror jeg, man maa gjøre; men da tror jeg, at man kommer til at give ikke alene de Kredse, som det ærede Medlem omtalte, nye Repræsentanter, men ogsaa Viborg, Ringkjøbing og Veile Amt. Det maa man komme til, naar man vil bevare det oprindelige Forhold, og man maa derfor komme til en ikke saa ringe Udvidelse. En absolut Grundlovsforandring er dog ikke derfor nødvendig; men jeg mener kun, at den er ønskelig. Forresten vil jeg sige, at, naar det ser ud til, at Kjøbenhavn og enkelte Kredse ere saa forfærdelig forurettede, saa har jeg jo allerede oplyst, at slet saa grelt er det heller ikke, thi Valgertallet i Kjøbenhavn for hver enkelt Rigsdagsmand er kun tre Tusinde to Hundrede og nogle. (Udfrydelse af Nimestad). Ja, Hensynet til det større eller mindre Antal Velgere var ogsaa Noget, som man tog i Betragtning, da man oprindeligt behandlede denne Sag, om end det ikke er udtrykkelig nævnt i Grundloven. Der er altsaa her i Kjøbenhavn 3,210 Velgere for hver Rigsdagsmand; men der er flere Amt, f. Ex. Skanderborg Amt, hvor der er flere, nemlig 4,000 Velgere for hver Rigsdagsmand. Man har dog ikke for disse foreslaaet nogen Forøgelse, og Valgertallet i Kjøbenhavn er altsaa, sammenlignet med Tallet i mange Amt, ingenlunde saa overmaade stort; det staar imod omtrent paa Gjennemsnitsstandpunktet, saa at, set fra den Side, kan der ikke være Tale her om nogen Forurettelse. Jeg behøver selvfølgelig ikke at oplyse de Herrer om, hvad der er Grunden til, at Forholdet er saaledes, det er Noget, som ligger nær. Der er her en Masse Menneſter samlede, som ikke ere Velgere, fordi de kun have midlertidigt Ophold her. Men dertil kommer endnu, at Kjøbenhavn er saa særdeles rigelig repræsenteret i Landstinget, Kjøbenhavn har der faaet Mere, end der tilkommer den, og endelig maa man huske, at den store Hovedstad, hvor Repræsentationen har sit Sæde, og hvor en stor Del eller ialtsald en ikke ubetydelig Del af Repræsentanterne bo, altid paa forskjellig Maade vil trange paa i Repræsentationen med sine Interesser i forskjellige Retninger, saa at jeg ikke tror, at man kan sige, at Hovedstaden ikke er

godt repræsenteret; snarere maatte Forholdet vel være det, at Kjøbenhavn er for godt repræsenteret. Derved har jeg dog paa ingen Maade villet sige, at jeg ikke vil gaa med til en Forøgelse af Folkethingskredsene her i Kjøbenhavn. Jeg holder kun fast, at Forholdet imellem Landsdelene ikke forrykkes, og det vil ske, naar man gaar ud fra det simple Forhold, at der skal være en Rigsdagsmand for hver 16,000 Indbyggere, simpelthen af den Grund, at Befolkningen over hele Sylland er noget regelmæssig. Derved ville Landkredsene blive forfordelte til Fordel for Kjøbstadkredsene, og jeg ønsker ikke nogen Side forurettet. — Jeg tror, at man vil komme bedst ud af det — Enhver maa indrømme, antager jeg, at der deri ikke kan være Spor af Partinteresse —, naar man fastholder det oprindelige gamle Grundlag. Det er altsaa dette, jeg vil anbefale, naar man gaar ind paa denne Sag. Som sagt, jeg skal slutte med at sige, at jeg personlig har megen Sympathi for den ærede Ministers Forslag, og at, hvis Valget stod absolut mellem de tre Forslag, som til forskjellige Tider have været forelagte her, saa vilde jeg foretrække det af det nuværende Ministerium forelagte; men jeg tror, at man maa komme til et andet Resultat, naar man kommer til at undersøge samtlige de Forhold, som jeg her har tilladt mig at fremhæve.

Rajer: Med den sidste ærede Tale er jeg enig i, at man kan overveie denne Sag med megen Ro, men paa den anden Side tror jeg heller ikke, at det vil komme til endelig Ro i disse Spørgsmaal, forinden man har foretaget en Grundlovsændring. Jeg udtalte mig, da et lignende Lovforslag var for her i Thinget i Samlingen 1873-74, om, hvad vi kunde lære af Nordamerikas Historie fra 1789 og indtil for omtrent en Enes Aar siden. Man begyndte dengang med i Grundloven at fasskætte et vist Forholdstal: 1 Repræsentant for hver 30,000 Indbyggere; men man fandt senere, at dette lod sig ikke fastholde, idet Indbyggertallet voksede saa overordentlig stærkt, og efterat have forandret det flere Gange, som man endelig dertil, at man fasskættede et bestemt Antal Repræsentanter. Paa det staar man altsaa nu, og hver Gang der saa har fundet en Folketælling Sted i de nordameritanske Fristater foretager man en Division og faar da det bestemte Forholdstal, hvorefter man saa omlægger Kredse med dette Lal som Grundlaag. Jeg skal henvise til mine Udtalelser i 1873-74, som vare langt udførligere; de findes i Folkethingstidenden Spalte 1035-36. — Naar man nu vil foretage en Forandring i Valgloven, kunde maasse allerførst det Spørgsmaal opstilles, om man ikke burde tage meget Mere med end selv Kredsenes Omlægning. Det skal jeg ikke komme ind paa, men jeg tror, at det er en almindelig Forventning her